

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
Posamizne števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih
tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru,
Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdov-
ščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.).
OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1
kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm.
smrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po
20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka
nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, naj-
manj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave
„Edinosti“. — Plačanje se izključno le upravi „Edinosti“.
Pisljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na na-
ročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane 10
celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepranko-
vana pisma se ne sprejemajo in ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski lista „Edinost“. — Tiskarstva Tiskarna „Edinost“,
vpisana zadruga s omejenim poročtvom v Trstu, ulica
Giorgio Galatti šte. 20.
Poštno-hranilnični račun šte. 841-652. TELEFON II. 11-57.

Poslanska zbornica.

DUNAJ 30. (Izv.) Zbornica je danes
sprejela v tretjem čitanju predloge o davkih
na luksuz, totalizatorje, avtomobile in šu-
meča vina in nato nadaljevala razpravo o
zvišanju davka na žganje, katero pa je sko-
raj prekinila, da dokonča razpravo o nu-
jnem predlogu glede telefonske mizerije v
Avstriji. Predlog, ki ga je vložil poslanec
Krafft, pozivlja vlado, naj vendar že enkrat
ukrene vse potrebne korake, da se izpopol-
ni telefonska omrežja v Avstriji, ki je v tem
oziroma najbolj zanemarjenih držav v Evropi.
Govorila je cela vrsta poslancev iz vseh
mogočih okrajev in iz ust vseh so prihajale
pritožbe proti zanemarjanju tega tako važ-
nega prometnega sredstva v Avstriji. Izmed
Jugoslovancev je govoril poslanec Korošec,
ki je naglašal, da je ravno Kranjska v tem
oziroma skoraj najbolj zanemarjena. Nujnost in
meritum sta bila seveda sprejeta, vprašanje
pa je, če bo to kaj pomagalo.

Sicer je stala zbornica danes pod de-
primujočim vtiskom predloge o povišanju
rekrutnega kontingenta, katero je predložila
vlada danes zbornici. Če bo nova predloga
sprejeta, bodo morale prispevati letos kro-
novine za skupno armado 94.694, za deželno
brambo pa 28.297 mož. Silno zainteresirani
so motivi, katere je podala vlada k novi
brambni predlogi. Pravi namreč, da je zvi-
šanje rekrutnega kontingenta neobhodno po-
trebno, ker delujejo vse evropske velevali
z mrzlično naglico za ojačenje svojih armad.
Sedaj znaša skupni rekrutni kontingent
212.500 mož, pri popolnem uveljavljanju
nove brambne predloge pa bo znašal
243.800 mož. Zvišanje rekrutnega števila
namerava porabiti vlada za to, da se zviša
prezračno stanje pehotnih stotnij v obmej-
nih krajih na 128 mož in da se ustanove
novi oddelki strojnih pušk tako, da bo imel
vsak pehotni polk tri oddelke s strojnimi
puškami in št. četrtga v rezervi. Pri arti-
leriji namerava vojna uprava uvedi 14 no-
vih havbičnih in 3 gorske polke, tako da bo
zvišano število topov pri vsaki pehotni di-
viziji od dosedanjih 42 na 60. Vrh tega
dobi vsaka baterija še nekaj moštva, da se
izpopolni njena pripravljenost. Pri konjenici
bodo posamezni polki ojačeni zlasti s teh-
ničnim materialom in moštvom. Kavalerija
dobi dva nova ulanska polka.

Stroški za izvedbo nove brambne re-
forme so naravnost velikanski. Samo na
avstrijsko polovico odpade 253.950.000 K.
Svota se razdeli tako, da odpade od stroš-
kov za skupno armado: tekočih stroškov
41.000.000, enkratnih izdatkov pa 108.000.000
K; za deželno brambo: tekočih izdatkov
28.590.000, enkratnih izdatkov pa 76.036.000
K. Stroški naj se pokrijejo na ta način, da
se postavijo v obrobih in proračune, pričeni
s proračunom I. semetra I. 1914 in končavi
s proračunom zadnjih polletij 1918 in
19 oziroma 1920 in 21. Predloga izjavlja,
da bo zvišanje prezenčnega stanja skupne
armade in deželne brambe lahko izvršiti,
ker je na razpolago še velikanski, neizčrpani
rezervoar za vojaško službo sposobnih mla-
denčev, s čemer baje v drugih državah ne
morejo razpolagati v toliki meri. Velezna-
čilno pa je, da vlada v novi brambni pre-
dlogi sama priznava, da je število vojaški
dolžnosti poverjenih vseh treh nabornih
razredov, ki so manjkali zadnja leta, do-
seglo že ogromno število 193.044 mož.
Vsi ti vojaški obvezanci so seveda za vedno
izgubljeni za Avstrijo.

Nova brambna predloga je napravila
na poslance, kakor že rečeno, skrajno depri-
mujoč vtisk in to tembolj, ker se vlada celo
v času, ko se nahaja država v veliki go-

spodarski depresiji, ko gospodarska kriza
ovira vsak napredek in čakajo državo važne
kulturne in gospodarske naloge, ni mogla
odločiti k drugemu koraku, kakor samo za
izdajanje novih milijonov za nove vojaške
potrebnosti.

Na današnji seji poslanske zbornice so
vložili jugoslovanski poslanci več interpelacij
in predlogov. Poslanec dr. O. Rybář
je vložil ostro interpelacijo na deželno-
brambnega ministra Georgija, v kateri ga
opozarja na včerajšnjo vest „Edinosti“, da
nastavljajo orožniške oblasti na Primorskem
nemške orožnike, ki so popolnoma nezmožni
slovenskega oziroma hrvaškega jezika. In-
terpelacija opozarja deželno-brambnega mi-
nistra, da je tako postopanje nezakonito in
zahteva strogo preiskavo, ustavljenje vpokli-
canja takih orožnikov oziroma premeščenje
že nastavljenih nemških orožnikov v nemške
kraje. Poslanec dr. Ravanihar je vložil
predlog, da naj se pri izvršbi službene prag-
matike vpoštevajo upravičene posebne želje
justičnih slug in nastavljenecv. Predlog te
interese obilno navaja. Poslanci dr. Čin-
grija in tovariši so vložili novo interpela-
cijo radi sprejemanja tujih mornariških čast-
nikov v avstrijsko trgovinsko mornarico, kar
povzroča jugoslovanskemu prebivalstvu ve-
liko ekonomsko škodo in iri pa tudi ugled
in veljavo avstrijske trgovinske mornarice.

Prihodnja seja poslanske zbornice se
bo vršila šele v sredo. Poslanci so danes
pridno sledili pogajanjem med poljskimi in
rusinskimi strankami glede nove volilne re-
forme za gališki deželni zbor. Pogajanja niso
dovedla dosedaj še do nobenega pozitivnega
uspeha in se niste stranki približali še niti
za las. Konference se bodo nadaljevale naj-
brž v Lvovu. Sicer se kaže v parlamentu
danes zopet manj optimistično naziranje v
tem vprašanju.

V naslednjem podajamo sejo poročilo:
Zbornica je danes sprejela v tretjem
čitanju davčne zakone, ki so bili že sprejeti
v drugem čitanju, nakar se je nadaljevala
debata o predlogi glede zvišanja davka na
žganje. Po govoru manjšinskega poročevalca
Modračka je bila razprava prekinjena in
se je nadaljevala razprava o nujnem pre-
dlogu glede razširjenja telefonskega omrežja.
Nujnost je bila priznana.

Posl. Korošec se je pritoževal, da
se z vsami komunikacijskimi sredstvi, ki bi
bili lahko v prid tudi agrarnemu prebival-
stvu, postopa tako mačehovsko. Najlepši
primer za to je Kranjska, kjer ima samo
Ljubljana telefonsko črto. Takega zapostav-
ljanja kranjskega prebivalstva ne bo več trpelo.
(Odobrovanje pri Jugoslovanih)

Posl. Pittacco je predlagal resolucijo
glede izpopolnitve telefona v Trstu in glede
naprave tretje telefonske zveze z Dunajem.

Posl. Kraft je v sklepnem govoru z
zadovoljstvom konstatiral, da so vse stranke
njegovega mnenja. Predlog je bil nato izro-
čen narodno-gospodarskemu odseku. Spre-
jeta je bila tudi Pittaccova resolucija.

Prihodnja seja v sredo, 4. novembra,
ob 11 dopoldne.

DUNAJ 30. (Kor.) Vlada je predložila
danes v poslanski zbornici novo brambno
predlogo, ki vsebuje že napovedano zviša-
nje rekrutnega kontingenta. Zvišanje se raz-
deli na prihodnjih pet let, tako da bodo do
seženi najvišji kontingenti šele I. 1918. Re-
krutni kontingent se zviša od 91.482 v letu
1914 za 3212 in se pomnoži v letih 1915
in 1916 na nadaljnjih 3269, v letih 1917 in
1918 pa za nadaljnjih 2870 mož. Rekrutni
kontingent za deželno brambo se zviša v I.
1914 za 4580, v letu 1915 za nadaljnjih
1205, v I. 1916 za nadaljnjih 994, v I. 1917
za nadaljnjih 96, in v I. 1918 za nadaljnjih

193 mož. Zvišanje rekrutnega kontingenta
celokupne armade in deželne brambe znaša
torej v I. 1914 — 7792, v I. 1915 — 4474,
v I. 1916 — 4233, v I. 1917 — 38 in v I.
1918 — 480 mož.

Izseljeniško vprašanje v pododseku.

DUNAJ 30. (Izv.) Pododsek je danes
končal svojo razpravo o izseljeniških škan-
dalah v Avstriji. Sprejeta je bila resolucija,
ki pozivlja vlado, naj dobro pazi na nezako-
nita postopanja pri izseljevanju sploh, ne
ozirale se na kako družbo. Za referenta v
vprašanju „Canadian Pacific“ je bil izvoljen
dr. Steinwender, za referenta v vprašanju
Avstro-Americane pa Friedmann.

Pododsek bo poročal odseku najprej o
afeti „Canadian“. Prihodnja seja pododseka
se naznani pisanim potom.

Ogrska poslanska zbornica.

Opozicija v zbornici.

BUDIMPEŠTA 30. (Kor.) Predsednik
Beöthy otvoril sejo ob 10.45 dopoldne, na-
kar se pričelo došlo vloge. Po prečitaniju
pisma ministrskega predsednika glede skli-
canja delegacij, je pozval predsednik člane
opozicije Forsterja, Szentivnya in Vesculja,
ki so bili izvoljeni v stalni inkompatibilitetni
odsek, naj izvrše zaobljubo. Od imenovanih
poslancev je bil navzoč samo Szentivny,
ki pa ni hotel ugoditi predsednikovi zahtevi.
Zbornica je radi tega sklenila, da se izroči
Szentivny radi nepokrajnosti imunitetnemu
odseku. Predsednik je pozval nato posl.
Ratho (Kossuthova stranka), naj glasom
svoječasnega sklepa prosi zbornico za od-
puščanje. Ker Rath ni hotel tega storiti, je
bil istotako izročen imunitetnemu odseku.

Ob 10 dopoldne so prišli v zbornico
glasom včerajšnjega sklepa vsi opozicijski
poslanci, na čelu jim voditelj. Kakor se za-
trjuje, bo grof Mihael Karoly podal poročilo
o postopanju opozicije na današnji seji.
Stranke bodo nastopale samostojno.

BUDIMPEŠTA 30. (Kor.) Grof Mihael
Karoly je izjavil, da smatra za svojo
dolžnost, da v imenu svoje stranke in tudi
v imenu onih, ki so podpisali zahtevo glede
sklicanja seje, tudi utemelji zahtevo po skli-
canju. V trenutku, ko je opozicija zvedela
za pojasnila prometne banke o novem škan-
dalu glede igralne banke na Marjetinem
otoku, smo sklenili, spraviti to stvar najprej
potom pred parlament. Seveda je imelo
predsedstvo pravico, da to zahtevo odkloni;
toda to je najboljši dokaz, da porablja ve-
čina s posredovanjem predsedstva vsak
vzrok, da prepreči sklicanje seje. Predsednik
Beöthy protestira proti očitku, da se da
predsedstvo vplivati od koga. Predsedstvo
se ravna po poslovniku in v smislu odredb.

Grof Karoly izjavlja dalje: Mi smo
principijelno nasprotniki vsakega parlemen-
tarnega nasilstva; nikakor ne gre, da si
večina samo na podlagi majoritetnega prin-
cipa prilagaja pravico za parlamentarno na-
silstvo. Govornik osebno ministrskemu pre-
sedniku uče ničesar očitati, toda bistvo
vprašanja obstoji vendar v tem, da je mi-
nistriški predsednik vedel že poprej in ve še
tudi sedaj, da je bila večina izvoljena s ko-
rupcijami. (Protest na desni strani.) Način,
kako je nastala strankina blagajna in kako
se je porabljala, dokazuje, da je na tak na-
čin vsak parlamentarni iluzija. Seveda je
ministrski predsednik obljubil, da v bodoče
ne bo tako postopal. (Klici na levi: Lepa
obljuba! A mi na to nič ne damo!) Toda
če bi tudi v tem slučaju tem obljubam ver-
jeli, se nam vendar zdi, da grof Tisza kot
šef nekake roparske tolpe uživa koristi na-
stopanja svoje tolpe. (Odobrovanje na levi
in šum na desni.) Predsednik pokliče go-
vornika k redu.

sredstvo — blago, zvišano solnce, ki te,
trpko, dozoreva, in ti odzame plašč cesar-
ni mogel vihar s silo. Pa ne je plašč!
Mens agitat moem — modrosti Sandro te
mojstruje, lepi marmor! Zal, prisilila si me,
da sem te poročil — to pade sedaj na
tvojo glavo. Ako bi ne bila moja žena, ne
bi mi trebalo sedaj, spravljati te s pota,
ko ima priti sem cesarjeva hči. Da, poldi
le na deželo, vsaj ne izveš prehitro, kaj se
tu pripravlja. Luca, stari šaljivec, te je ime-
noval Lukrecijo — pa vzemi seboj svojega
Bruta —, ki naj bi bil staremu sredstvu,
da te reši, meni pa bo v orožje, da te
uničim, čim se odločim za to. Prizanašal bi ti,
skopost bi me ne ovirala, da kupim dispens
za najino ločitev, ali dala si mi pogoltniti
preveč hudih stvari in si me preveč ponižala.
In tako bi hotel vendar imeti svoje mašče-
vanje nad teboj!

In sedaj polta le in domuja skupno,
ti in on, ki te je slikal — jaz pa vama ho-
čem splesti zlato mrežo, kakor nekaj Vul-
canus, da jo vržem čez vaju, ko pride čas,
da vaju zadržim v njej, ko pride ura za to,

Grof Karoly je nato slikal moralčne in
materijalne posledice današnjega režima in
zahteva končno, da se zbornica skliče v
kratkem k seji v svrhu razprave o novem
panamskem škandalu. (Dolgotrajno odobra-
vanje na levi.)

Grof Tisza je najprej protestiral proti
očitanju, da hoče večina zabraniti opoziciji,
da bi spravila gotove stvari na dan.
Predgovornik je dejal, da temelji sedanj
sistem na korupciji. (Klici na levi: To
je res!)

Tisza: To ni res! Posl. Ritner:
G. ministrski predsednik, kol'ko so veljale
volitve v Aradu?

Tisza: To so prazne fraze. Gospodje
imajo za svoja sumničnja samo eno trditve
na razpolago, da je plačala ogrska banka
za politične namene velike svote. Vsakdo
mora priznati, da stanejo vse volitve.
(Klici: Ampak lastni denar, ne pa ukra-
deni!)

Tisza: Žalibog požro volitve ne
samo lastne stroške, ampak tudi druge
svote. Vprašam samo grofa Karolyja, ali ni
njegova izvolitev nič stala? Opozicija hoče
s svojim postopanjem samo zmanjšati prestiž
ogrskega naroda in parlamenta, čemer pa se
bomo vedno upirali.

Grof Andrássy: Sprejemem izjavo
ministrskega predsednika, da ni vedel, od-
kod izvira denar, na znanje. Ampak pozneje
je bil o tem le informiran in zakaj ni
izvajal konsekvenc (Odobrovanje). Se-
danji sistem dela faktično z dvema sred-
stvom: z nedovoljenim denarjem in na-
siljem.

Posl. Vaszony (demokrat) izjavlja,
da je izvršil Tisza nad opozicijo sicer mi-
njujočo kritiko, vendar pa opozicija ni krije,
če prihajajo na dan vedno nova panamska
razkritja. Govornik opozarja na nedementi-
rano izjavo pl. Lukácsa, da bo skrbel za to,
da izroči statute njegov naslednik.

Notranji minister Sándor: Jaz sem
izjavil, da ne izročim statutom!

Vaszony: Tu je nasprotje med
izjavo državnega tajnika Jeszenskega in
izjavo ravnatelja akcijske družbe. Ta je
izjavil, da je bil oguljufan in nato je izšla
oficijozna objava, da dotični gospod tega
ni mislil v razširjenem smislu. (Velik smeh
na levi.)

Tisza: To je laž! (Šum.)

Vaszony: Zavračam to odločno. Ni-
mam navade lagati. (Predsednik pokliče
grofa Tiszo radi besede „laž“ k redu.
Klici: Tisza je sam naročil predsedniku, naj
ga pokliče k redu. To je komedija!) Mini-
strski predsednik postaja surov, maslo da
bi nastopil z dokazi. Priskrbel bo mo-
narhiji novo Sadovo. Tisza ni Deak, on je
Benedek.

Pri glasovanju je bila zahteva opozicije,
naj se skliče zbornica k posebni seji, od-
klonjena.

Nato je vstal grof Mihael Karoly
in na Tiszino tozadevno vprašanje izjavil
pod častno besedo, da je za svoje volitve
izdal samo svoj denar. Pozivlja pa sedaj
ministrskega predsednika, naj tudi on izjavi
pod častno besedo, ali je rabil za svojo
izvolitev v Aradu samo svoj denar ali ne.
(Odobrovanje in ploskanje.)

Tisza: Do I. 1910 sem pri vsakih
volitvah izdajal samo svoj denar. Le I. 1910,
ko sem kandidiral v okraju Ugra, so večji del
troškov plačali nekateri člani delavne stranke
v Aradu, ker sem to zahteval kot pogoj za
kandidaturo. (Ropot na levi.)

Po sestavitvi dnevnega reda za prihod-
njo sejo, ki se bo vršila dne 4. novembra,
je bila seja zaključena.

PODLISTEK.

Norec vojvodinje.

Florentinska novela Ernsta Remina.

Alessandro se je umaknil. „Je top,“ se
je smejal mladenič, „kakršni naj ne bodo
moji domitli. Če pa se jim ne bodo sme-
jali, hočem jih s tem ščegetati. Sedaj pa
zdravi, gospod vojvoda, moram za svojo
kraljico.“

In s tem je odšel.
Alessandro je gledal za njim z zaničli-
vim posmehom.

„Pojd! Brut,“ je govoril sebi, „ti
ne prehodiš Tarkincev, četudi se kažeš
bebec.“

Vzel je pisma, ki so mu jih prinesli,
obdržal jih je pa v roki in se igral
z njimi.

„Smejal bi se človek,“ si je mislil, „ali
sem sedaj igralec, ali pa me je ta ženska

res okužila se svojo čednostjo? Vojvoda
Florenški — kralj ali podkralj Italije —
glej, te sanje ima tudi. To-le pismo — od-
poslanca cesarja Karola, ki se mi javlja,
vem to, ne da bi je odprl. In ta odposlanec
mi prinaša gotovost, da cesarjeva nezakon-
ska hči Margareta ima postati moja žena in
da bom zet vladarja sveta. Vidim, madonna
Clarissa, tako sem se hotel povspeti, brez
truda. Kakor me je cesarjeva vojska spro-
vela zopet v Florenco, da sem tu vojvoda,
tako naj maršira nekda, da me napravi
podkraljem to-stran Alp. O ponosna si, a
da bi vedela, kar veva ta odposlanec in
jaz, Clarissa, bi me drugače strla s kladi-
vom svoje besede.“

Te besede je govoril glasno, istotako,
kakor poprej Clarissi, in je pri tem izrazilo
gibal roko. Potem se je smejal.

„Od tistih šestih mesecev ti jih hočem
nekoliko utrgati“, so se razvijale njegove
misli dalje, „če boš uporna, boš neuzetna;
ko mi boš na voljo, boš najkusejši sad,
ki ga bo užival Alessandro, ta sladkosnedež.
In v to ta čednostna komedija najmodreje

da napravim poleg sebe prostor za cesar-
jevo hči. Zlato mrežo; saj me je tudi on
naslikal kakor da sem blesteča hudoba —
ta norec! Z zlatom zaslepim tudi oči cesar-
jevega odposlanca, da nič ne opazi o njej,
divji, ponosni; zlat nagobčnik naj mu za-
maši usta. Ali naj, ko pride čas za to, vse
uredim s piščico, brez barve, brez vonja,
nedolžno piščico; ali s cvetko, ki jo jej
ponudijo, katere vonj bo poln prijetnosti,
da jo prestavi v nebesa; ali s pisemcem,
polnim sladkega sanjarstva, ki je bo čitala
in začne sanjati o njem, sladko in globoko,
da se nikdar več ne zbudi razočarana?
Gotovo: na lepejša smrt najlepši ženski!
Divno, krasno, kakor so se gibali in nape-
njali udje, ko je ravnokar stala pred menoj,
divja in občudovanja vredna, poseben užitek,
in v resnici sem bil gajen! In vendar bi
me užitek te vrste prekmalu obrabil in jaz
se bojim za svoje ubogo grlo. Zato se bova
morala ločiti še v starem letu, lepa upornica,
in novo leto naj pozdravi novo cesarsko
zvezdo iz dežele Flanderuske.

Pozvonil je.

(Dalje.)

Nadvojvoda Franc Ferdinandovski gost
Cesarja Vilijama
 GOEHARDE 30. (Kor.) Cesar Viljem in nadvojvoda Franc Ferdinandovski gosti v Trstu. Nadvojvoda je prišel v Trst ob 11.30 z avtomobilom. V Trstu ga je dočel avtomobilom v Trst. Nadvojvoda Franc Ferdinandovski gosti v Trstu. Nadvojvoda je prišel v Trst ob 11.30 z avtomobilom. V Trstu ga je dočel avtomobilom v Trst.

Slovesen sprejem poslanika Združenih držav za balkanske države.
 PRAGA 30. (Izv.) Novi poslanik Združenih ameriških držav za balkanske države, Gen. Karel Vopicka, je že dospel v Evropo in pripravljen na sprejem v Beogradu. Češki Narodni svet je sklenil, prirediti odličnem češkemu rojaku slovesen sprejem v Pragi.

Vprašanje obiska Poincarrea na Dunaju.
 DUNAJ 30. (Izv.) „Zeit“ poroča iz Pariza, da se v parizskih oficijelnih krogih razmišlja o vprašanju, ali bi ne bil oportun obisk Poincarrea na Dunaju. Francoski krogi si obljubljajo, da bi takega obiska velike politične koristi, zlasti razjasnenje mednarodnega političnega položaja in zblizanje med Francijo in Avstrijo.

Odprava regentstva na Bavarskem.
 MUNAKOVO 30. (Kor.) Zakonska odločitev glede odprave regentstva na Bavarskem je bila na današnji seji zbornice sprejeta z vsemi glasovi proti glasovom socialni-demokratov in obeh demokratov. Nato se je pričelo drugo čitanje. Ker ni nihče posegel v debato, je bila predloga sprejeta s 123 glasovi proti 27 in sicer pri polnem glasovanju.

Srbsko posojilo na Francoskem.
 PARIZ 30. (Kor.) „Figaro“ poroča, da je francoska vlada pripravljena takoj privoliti v najetje 250 milijonskega srbskega posojila na Francoskem, če prizna Srbija princip povračila turškega dolga, ki odpade na turško ozemlje in če se določi na Srbijo odpadki del turškega dolga s 17%, torej 40 milijonov oz. dva milijona letnih obresti.

Srbska vlada je izjavila, da je sicer pripravljena sprejeti in priznati princip povračila, vendar pa je odločno odklonila določitev deleža, ker je to izključno stvar mednarodne finančne komisije, kajti nihče nima pravice, določiti delež že v naprej. To bi bil nekaj finančni ultimatum, kateremu pa se Srbija ne bi podvrgla. Srbska vlada upa, da se pariški kabinet ne postavi na intransigentno stališče, kajti to bi silno škodovalo francoskim interesom v Srbiji.

Grško-turški spor.
 CARIGRAD 30. Ker Porta še ni odposlala odgovora na sklepe atenskih delegatov glede grško-turške mirovne pogodbe, je nastal v grško-turških pogajanjih nekaj odmor. Včerajšnja konferenca grškega delegata Levitisa z velikim vezirjem in Talaset beyem je bila velikega pomena. Konferenca je imela namen pojasniti Porti stališče grške vlade, ki izjavlja, da v točkah, ki se niso rešene, ne more več popustiti, ker je šla že do skrajnosti. Levitis je izjavil, da odklanja vsako odgovornost za vzdržanje sedanjega negotovega položaja. Kljub temu pa obstoji nada, da pride končno vendarle do sporazuma.

Huerta izvoljen za predsednika mehi-kanske republike.

MEHIKO 30. (Kor.) Pod pritiskom vlade je bil Huerta izvoljen za predsednika, vojni minister Blanquet pa za podpredsednika mehi-kanske republike. Končna odločitev pade na kongresu, v katerem pa bo seveda večina vladnih pristašev.

Za Barzinijem — Virginio Gayda.

Žurnalisti v bližnjem kraljestvu posvečajo v zadnjem času posebno pažnjo razmeram in snovanju Italijanov v Avstriji. Vprašanje je, ali je tu spiritus movens lastni nagon, ali pa le ustrezajo prošnjam, prihajajočim jim z naših strani! Ta poslednja domneva je zelo verjetna v smislu tiste znane taktike naših Italijanov, da vsledkar, ko se je zgodilo kaj, kar jim ne gre prav v račune, alarmirajo javnost Italije in pa italijansko diplomacijo, da ta pritiska na Dunaju po znanih starih receptih vsake pokojnega Crispija. In ker je doslej vsaka italijanska demarša na Dunaju dobro uspela, in ker se je v zadnjem času zgodilo marsikaj, kar je naše Italijane zabolelo v kurja očesa, je zelo verjetna domneva, da so se naši italijanski politiki zopet obrnili v Italijo se svojimi milimi prošnjami.

Nedavno je Barzini v milanskem „Corriere della Sera“ razobešal italijanski javnosti medvede, ki so mu jih natvezili v

Trstu a je potihnil kmalu, ker se je moral uvertiti, da je grdo nasel in da s takimi očitalmi lažmi ni ravno koristil svoji žurnalistični reputaciji pred italijanskim svetom.

Sedaj pa se peha Virginio Gayda v rimskem listu „Stampa“ in nastavlja italijanski javnosti prizmo, skozi katero naj gleda „zgodovino in politično socialno življenje Italijanov v Avstriji“. Kakor Barzini opisuje tudi on slovesno snovanje na političnem narodnem in gospodarskem polju, ki da ustvarja potrebo, da Italijani v Primorju v vseh svojih centrih skrbijo za obrambno delo proti „tujinski invaziji“. Pri tem si tudi Gayda dovoljuje nesramno insinvacijo, da Slovenci dobivamo podporo od ne vemo koga! Tako tudi Nemci v Tirolu. Le ubogi Italijani da so prepuščeni sami sebi v svoji narodni brambi.

Ne bomo mu odgovarjali na razsežno, ker smo to storili že podrobno na... poezije Barzinijev. Le eno bi vprašali g. Gayda na njegova jadrkovanja o podporah, ki da jih uživamo mi, in o zapuščenosti, v kateri da žive avstrijski Italijani: naj nam lepo pove, kdaj se je kaka vnana diplomacija potezala za avstrijske Slovence, kdaj je še gozila, ako se ne umakne kaka, avstrijskim podnikom italijanske narodnosti neljuba vladna odredba? Ali se je kedaj ruska, ali srbska diplomacija vmešavala v notranje avstrijske stvari avstrijskim Slovanom v prilog, kakor dela to vedno italijanska diplomacija našim Italijanom v prilog! Naj odgovori gosp. Gayda, če more!

In, ali nič ne slutiti g. Gayda, da s tem, da govori o našem snovanju, o naši moči in o naši nevarnosti za Italijane, stavlja le vso italijansko politiko v naših krajih v luč krivičnosti in nepravilnosti? Kajti, čim priznava, da smo tu, da razvijamo take sile, da tako napredujemo, da vzbujamo strah med Italijani, potem so to le sami dokazi, da imamo pravico in pogoje za življenje — pravico do vsega tistega uveljavljanja, ki ga avstrijski državni zakoni zagotavljajo vsem narodom in torej tudi nam! Od kod in iz česa izvajajo naši Italijani „pravico“ do zahteve, naj se ravno nam, Slovanom v Primorju, in posebej še nam tržaškim Slovincem, odreka to, kar nam zagotavljajo zakoni in kar nam gre tudi po nepisnem pravu po principu pravičnosti!

Saj to je ravno, kar dela vso italijansko politiko v naših krajih tako odločno in odvrtno. Iz sebe so, ker čutijo, da gre z njihovo oligarhijo h koncu, v resnici se ne jeze radi takih krivic, ki jih dela državna uprava njim, ampak iz sebe so, ker avstrijska vlada ne more uničiti našega obstanka in preprečiti našega napredka. Hinc ille lacrimae! V tem je tista pretvezna krivica, ki jo občutijo Italijani in radi katere alar mirajo italijanske žurnaliste in italijansko diplomacijo.

Govorec o narodni brambi Italijanov proslavlja Gayda „Lego Nazionale“, nje „plemenito“ obrambno delo in udanost Italijanov do te svete institucije. Pri tem pa je zopet tako nepreviden, da z navajanjem krajev, kjer da Lega vrši svoje baje blagoslovljeno delovanje, ovaža, da so mu resnične razmere terra incognita. Navaja n. pr. Sv. Križ in razne kraje Istre. Slovanke kraje! Je-li so italijanske učilnice v slovanških krajih, v katere tlačijo z najnemoralnejši sredstvi tudi slovanške otroke — je-li so to sredstva italijanskega obrambnega dela? Je-li to delo za ohranitev lastne italijanske narodnosti? Ne, to je napadalno delo, — je rop! Cilji Lega so nemoralni in jih mora le obsojati človeška civilizacija!

„Indipendente“ slavi sposobnosti Gayde, da tako globoko prodira v „duha in stvari“ Ubogi Gayda! Nam zveni ta hvala kakor prav hudobna zafrkacija! Če bi Gayda res tako jasno gledal stvari in če je v njem moralnega čuta, ne bi slavil zločina, ki je v tem, da hočejo Italijani z nasiljem ubiti narod, ki je v njem sposobnosti za življenje, ki se vzlic vsem oviram razvija s samopomočjo in ki stremi h kulturni — luči! Da, dobri gospod Gayda, stvar je taka, da nikdo ne brani Italijanom živeti tu svoje življenje; njihove pretenzije nastajajo na odpor le zato, ker hočejo živeti na drugi strani, ker njim svetijo zvezde, te tedaj, če je tema okoli njih! In ker drugi hočejo živeti — v tem je vsebovano vse tisto pretvezno „mučeništvo“ naših Italijanov!

Za Barzinijem Virginio Gayda — a ne z večjo srečo. Tudi ves tam-tam, vse tisto hreščanje sekundiranje po tužah italijanskih listih ne pomore Italijanom preko resnice, da so Slovani tu, da imajo neoporečno pravico domovinstva v teh krajih in da so vsa njihova stremjenja trdno fundirana v avstrijskih državnih zakonih in v etičnih načelih, veljavnih za življenje narodov v sedanjih dobah modernega demokratizma in enakosti ljudi in — narodov!

Ako bi ti Barziniji in Gayde in vsi, ki jim utegnilo slediti, res z blistrim vdom prodirali do jedra stvari, ako bi res poznali položaj naših Italijanov in njihova resnična stremjenja, in ako bi res hoteli služiti resnici: ne bi se hodili kompromitirati z brambo pozicije, ki je izgubljena, ker se ne da braniti ne s stališča realnosti, ne s stališča pozitivnih zakonov, ne s stališča moralne pravičnosti.

Slike iz državnozborskih volitev v Italiji.

O državnozborskih volitvah v Italiji priobčuje italijansko časopisje naravnost strahovite stvari, ki kažejo razmere v Italiji v tako žalostni luči, da se mora svet naravnost čuditi, kako je kaj takega mogoče v deželi, ki naj bi bila vsemu ostalemu svetu nekaj vzor kulturnosti in civilizacije. Posnamemo naj danes iz milanskega „Corriere della Sera“ poročilo, ki mu je prišlo iz barilske provincije. Poročilo, ki je datirano z dne 27. t. m., pravi:

„Vesti iz Andrije se porajajo v vsem obsegu. V tem mestu je bilo včeraj zbradih nad desetstot „legistov“ (pristašev takozvane kmetijske zveze), ki so grozilo nastopiti po mestnih trgih in počenjali vsakovrstna nasilja, da bi preprečili pristašem kandidata Cecija udeležbo pri volitvah. In dosegli so tudi svoj namen. Legisti so neprenehoma streljali z revolverji, tekali kakor blazni po mestnih ulicah, uprizarjali pravcate love na posameznike in napadali nasprotnike z noži in revolverji v rokah in izviševali nezasičena nasilstva. Največ je bilo ranjenih duhovnikov in bolj znanih pristašev kandidata Cecija.

Nad devetdeset Cecijevih pristašev je bilo bolj ali manj nevarno ranjenih. Nekaj se jih nahaja v bolnišnici v zelo nevarnem stanju. Štirje duhovniki so bili ranjeni z nožem. Število onih, ki so bili poškodovani vsled neprestanega metanja kamenja, se ne da niti doganiti.

Oborožena javna sila je morala po voljaško zasedati mesto in z močnimi kordoni zavarovati volišča in nastopati z energičnimi represalijami, da je preprečila izgrede. Streljanje z revolverji pa se je vzlic temu nadaljevalo vse popoldne in tudi zvečer.

Prvi čas se je poročalo, da je bil ustreljen tudi neki deček, kar pa ni res, kajti ustreljen je bil neki legist, čigar truplo je pobral neki njegov tovariš in je ob grozljivih vzklitih zanesel na pokopališče. Pozneje so prenesli truplo v cerkev, ker so sklenili legisti, da mu prirede pogreb. Varnostna oblast je zahtevala iz Barija ojačen in iz Barija je bilo odposlanih v Andrijo nad 400 vojakov, infanterije in kavalarije, potem redarjev in karabinjerskih častnikov.

Druge alarmirajoče vesti so prišle iz mesta Ruvo, kjer je množica uganjala največja nasilja vsake vrste. Hišo odvetaika Spada, pristaša kandidata Pesce, so včeraj v prvem in drugem nadstropju opustošili pristaši kandidata Cotugno. Napadli so hišo s kamenjem in revolverjskimi strelji. Na hiši odvetaika Minsara so vetrnice polomljene, šipe razbite in ograje razdelane. Hiša kaže silno žalostno lice. Na hišah, kjer imata svoje prostore društvi „Umberto I.“ in „Unione“ ni niti sledu več o kakih šipah.

Do sobote je bilo vse mirno. Ta dan je pohajalo po ulicah le nekaj izživačev, vendar pa ni bilo nič hujšega. Prvi incident se je zgodil, ko so oklofutali nekakega pristaša kandidata Pesce, ki je nalepil volilne oklice. Tedaj so tudi začeli pokati revolverji. Karabinirji so streljalce aretirali in nastal je mir, a ko so jih zopet izpustili, so se izgredili zopet pričeli. Volilni odbor Pescejeve stranke je v svojih lokalih začel razdeljevati glasovnice, toda nasprotniki so napadli lokal s kamenjem in revolverjskimi strelji. Lokal so moral zapreti in nasprotniki so ga popolnoma blokirali, da nihče ni mogel vti.

Včeraj dopoldne so napadli hišo odvetaika Spada. Kamenita toča je trajala več minut. Pescejeve pristaše, ki so hoteli iti na volišče, so nasprotniki napadali in jih podili nazaj. Da so se mogli vrniti domov, so jih morali spremljati nekateri pristaši nasprotnega kandidata. Taki nepopolni prizori so se ponavljali ves dan in Pescejeva stranka je

končno sklenila, da se ne udeležijo volitev. Nato so se zopet ponovili napadi na hiše odvetaika Spada in Minsara in drugih Pescejevih pristašev. Z balkonov teh hiš je počel tudi marsikak strel. Kamenjanje in streljanje se je nadaljevalo vse do danes ponoči (27. t. m.). Pozneje so se začeli preganjati nasprotniki drug drugega. Pretepavali so drug drugega in si grozili s smrtjo. Nekateri pogumnejši volilci so skušali le priti na volišče, toda nasprotniki so jim preprečili pot do volišča, jih pograbili za vrat in nagnali nazaj.

Danes je prispelo v Bari nad sto meščanov iz mesta Ruvo. Spremljal jih je odvetaik Spada. Izjavili so, da so pobegnili iz mesta, da se umaknejo nasilstvu nasprotnikov. Odšli so na prefekturo in zahtevali pomoč oblasti. Prefektove obljube so jih nekoliko pomirile in vraili so se domov.

Iz Foggie poročajo: „Danes ponoči (27.) je prišlo okrog sto kmetov in mornarjev, ki so jih včeraj preganjal, v Salveninjevo hišo s svojimi volilnimi izkaznicami. Prihiteci pa so Pontinjevalmi pristaši, isti, ki so že več dni počenjali enaka nasilja, so začeli streljati proti hiši, v kateri se je nahajal Salvemini, in so s strelji in kamenjem razgnali kmete. Razpršilo jih je šele šest karabinirjev in štirje redarji. Aretiran ni bil nihče!“

V San Dorla di Piave je ostalo po zaključitvi volitev še kakih 150 volilcev, ki še niso volili. Župan jih ni mogel prepričati, da ne more podaljšati glasovanja. Začeli so razsajati in ker niso mogli prodrati karabinjerskega kordona v volilni dvorani, so se vrgli na ženske klopi, ki so bile v nekem kotu dvorane, (volitve so se vršile v šoli), in v kratkem so bile vse klopi zdrobljene in izmetane skozi okna. Vrata so razbili in okna raztolkli. To so bili klerikalci. — Ponoči ob desetih se je raznesel glas, da je propadel liberalec, nakar so njegovi pristaši vdrli na glavni trg, kjer se nahaja župnišče, v katerem bivajo širje duhovniki. V hipu so bila okna na župnišču razbita. Potem so s koli ulomili hišna vrata in jih razkosali. Množica je vdrila v hišo z grozljivim krikom: „Na ogenj, na ogenj!“ Duhovniki so se rešili z begom.

Iz Padove poročajo o izgredih v Villanuovi di Camposampiero: Po deseti uri zvečer so demonstranti začeli metati debelo kamenje v okna občinske hiše, kjer se je vršil skrutinji. Razbili so šipe in nato tudi zlomili železno omrežje in vdrli skozi okna v dvorano. Predsednik in zapisnikar sta pobegnila v neko shrambo, kamor sta zanesla tudi volilne žare. Predsedniku je, ko je hitel iz dvorane, zažvižgala kroglica mimo glave. Poklicali so brzojavno vojaštvo, toda demonstranti so se razšli še pred prihodom vojaštva, razbivši mize v dvorani.

V Torre del Greco so demonstrantje napadli vojaštvo s kamenjem. Bilo je veliko oseb aretiranih, med njimi tudi „vicebrigadiere“ občinskih redarjev, ki je organiziral demonstracije.

V Salopaki v beneventski provinci je prišlo po volitvah do spopadov med pristaši izvoljenega in propadlega kandidata. Tolkli so se najprej s palicami, potem pa so začeli streljati z revolverji. Prišli je moralo vojaštvo in z nasajenimi bajoneti razgnati demonstrante. Več demonstrantov je bilo ranjenih z bajoneti, eden celo smrtno nevarno ranjen.

V Santa Anastasia so prišli demonstrantje tudi pred samostan sv. Ane in so začeli groziti. Prišla sta k oknu dva meniha, ki sta zmetala na demonstrante vse, kar jima je prišlo pod roke. Demonstrantje so nato skušali ulomiti samostanska vrata, kar pa se jim ni posrečilo. Menihi so tekli nato v zvonik in so začeli zvoniti, nakar so jim prihitele kmetje na pomoč. Vnel se je hud boj med obema strankama in šele vojaštvo je napravilo mir. Ona dva meniha so pa aretirali.

V Katanziju so v ponedeljek ponoči ob priliki demonstracij začele pokati bombe. Neki demonstrant je ostal mrtev na mestu.

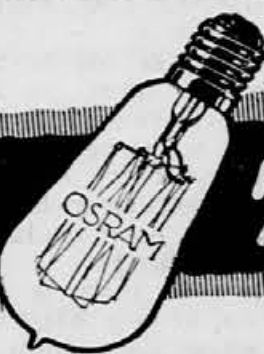
Tako bi mogli nadaljevati še dolgo s slikami o volitvah v kulturni in civilizirani Italiji. Čuditi se jim ni tem slikam, saj je vendar znano, da je bilo med 8 milijoni volilcev nad polovico — analfabetov. Boljšega dokaza za kulturnost vendar ni treba.

Domače vesti.

Odlikovanja. Cesar je podelil red železne krone III. razr. bivšemu ravnatelju „Jadranske banke“ v Trstu, g. Maksu Antiču, sedaj ravnatelju „Avstrijsko-bosanske banke“ v Sarajevu. Čestitamo!

— Nadmornarju Avstrijskega Lloydja, Antonu Buličiču, je bil podeljen srebrni za-

Osram

žicna žarulja

Nerazbljiva
 70%štrujna prištednost
 Sjajno bijelo sviječlo

služni križec s krono za njegovo pogumno vedenje v dolgotrajni pomorski službi.

Imenovanje. Okrajni sodnik dr. Leopold Jerovšek v Gorici je imenovan za okrajnega sodnika in predstojnika okrajnega sodišča v Cirknem.

Umrli je včeraj popoldne po dolgi in mučni bolezni v tukajšnji mestni bolnišnici gospa Franja Trevnova, soproga znamenitega našega narodnjaka g. Ivana Trevena. Pokopnica je bila pred časom operirana na kliniki v Monakovem in je bilo upati, da ozdravi popolnoma. Bolezen pa se je zopet povrnila in sedaj jej je podlegla. Pogreb se bo vršil jutri, v soboto, ob 3 popoldne iz mestne bolnišnice. Rodoljubni rodbini naše odkrito sožalje!

Saj smo rekli, da pride tako, in prišlo je res tudi. Štirinajst dni po vseh osebnih napadov, smo rekli, da sledi vedno v „Dnevu“ na vsak odgovor na njegove napade, in tako se je tudi zgodilo. Očitno je našemu listu denuncijantstvo, in odgovorili smo mu z dobesednim citatom njegovega lastnega, resničnega denuncijantstva. List, ki ima o dostojni polemiki toliko pojma, kakor slepec o barvah, je bil seveda v velikanskih škripcih in posegel je, kar je pri njem tudi edino umevno, po sredstvih, ki mu neoporečno zagotavljajo le predobro zaslužen ime — revolverskega lista. „Dan“ je namreč odgovoril tako-le:

„Počas! Edinost!“ Nemci Slovence denuncirajo vsak dan in je potrebno povedati jim včasih, da niso opravičeni da jati komu lekcij o avstrijskem patriotizmu, ki ga — sami ne poznajo. Razun tega se more imenovati kaka stvar denuncijacija šele potem, ako se ima namen komu škodovati. Nemcem pa nihče ne more škodovati, ker oni so v Avstriji „gospodujoč“ narod, vsa državna uprava je v njihovih rokah, vlada je njihova, policija njihova — njihovo je vse in naravnost idiotsko je očitjanje denuncijantske „Edinosti“, češ, da mi denunciramo Nemce, da niso patriotski. Komu jih pa hočemo denuncirati? Njim samim? Na tako misel more priti k večjemu kak ex-franciškan, ki so se mu od alkohola že možgani skisali. Druga reč je pa z Italijani, ki so sicer naši besni sovražniki in se jim moramo upirati z vso močjo in se želimo boriti z vso energijo, ali sredstva našega boja morajo biti poštena in — dostojna. Prepričani smo, da oni pri „Edinosti“ tega ne bodo razumeli — pa radi njih tega niti napačili nismo.

Kakor smo rekli: psovke, to so argumenti lista, ki „dela“ na debelo v škandalih, a ko mu zmanjka teh, pa v osebnih napadih na — časnikarje, ki se — mimogrede povedano — prav čisto nič ne smajajo svojega „ex-franciškantstva“ in imajo vzlic svojim „od alkohola že skisanim možganom“ še vendar toliko priznane in dokazane časnikarske zmožnosti, da so jim **ponudili uredništvo „Dneva“**, ki ga pa niso sprejeli vzlic najljubšeznivejši ponudbi. Če bi se pa bilo zgodilo to, bi se prav gotovo ne pretakalo toliko telečje krvi po listu, kakor se je pretaka sedaj po njem!

V ostalem pa je prav tako tudi gotovo bolje, da se ni zgodilo to, kajti tako imajo „idiotski, denuncijantski ex-franciškanti“ z od alkohola skisanimi možgani pri „Edinosti“ in z njimi vred vse slovensko časnikarstvo in drugo občinstvo prelepo priliko, da občudujejo visoko „ostopinjene“ (sic!) „rodoljubne“ gospode, kako svoje visoko znanje dokumentirajo v skrotovljenih „pesmicah“ o telečji krvi, najgrših škandalih in — last, not least — ošabnem zaničevanju vsega slovenskega časnikarstva in osebnih napadih nanj. Da je kaj podobnega prav tako tudi pričakovati od ljudi, ki so se sami imenovali včeraj v brzovalnikih, dočim so pa svoje pri sebi nameščene tovariše puščali, da so strdali kakor psi na cesti, je vendar umljivo samo ob sebi.

Ne čudimo se, da se toliko govori o podivjanih razmerah na Kranjskem in prav posebno v Ljubljani, saj tudi ne more biti drugače, če se javnost preplavlja in zastruplja s tako že naravnost perverzno škandalografijo, ki jo poleg tega še vsiljuje z uprav najumazanejšo židovsko reklamo. Kupujte „Vodiške čudeže“, stanejo samo 10 vin! Po več izvodov skupaj naročite! Da, kupujte to telečjo kri; prej jo je „švicala“ in prodajala Johanna, sedaj jo „švica“ in prodaja „Dan“ in to samo po 10 vin.

Kar je pa najžalostnejše na vsej stvari, je pa dejstvo, da moramo, sledeč „Dnevu“ samemu, (št. 651, z dne 15. t. m.), žal, konstatirati, da prihaja vsa ta škandalografija, da prihajajo vsi ti nizkotni osebni napadi, iz „Učiteljske tiskarne“ iz lastništva in torej izpod vrhovnega nadzorstva ljudi, ki se s ponosom imenujejo — vzgojevalci naroda!

Zaprirega vojaških novincev. Jutri, dne 1. novembra, se bo vršila na dvorišču velike vojašnice slovenska zaprirega vojaških novincev. Vojaški katoliškega veroizpovedanja

bodo prisostvovali vojaški maši na vojašničem dvorišču, oni srbskopравoslavnega izpovedanja pa službam božjim v dotičnih sveščih. Nato se bo vršila zaprirega, po zapriregi pa defiliranje vsega tržaškega vojaštva. Vojaških novincev je v Trstu okrog 2000.

Velezanimiv boj se obeta, kakor kažejo vsa znamenja, v tržaški socialni demokraciji. Omenili smo že pred časom oni italijanski socialnodemokratski strankini zbor, na katerem je prišlo do precej ostrih medsebojnih očitaj nad strankinimi prvaki Cerniutem, Pittonijem in dr. Psecherjem. Strankino glasilo „Lavoratore“ je obširno poročalo o teh debatah in prišlo je celo tako daleč, da si je že celo „Piccolo“ nekako lastil Cerniutza zaradi njegove izjave glede na kandidate takoimenovanih slovenskih socialnih demokratov v tržaški mestni občinski svet. Cerniutz je sicer odgovoril „Piccolo“ in skušal oprati svoje socialnodemokratske lice kamoraškega blata, a kakor se vidi, se mu to pranje vendar ni posrečilo popolnoma, kajti sicer bi ne čitali v „Zarji“ teh-le zanimivih stavkov:

„Italijanski sodrugi nadaljujejo na svojih strankinih zborovanjih razpravo o neuspehu socialne demokracije pri zadnjih občinskih volitvah.... Iz vsega, kar smo pa slišali na zborovanjih in o njih čitali v „Lavoratoru“, se nam zdi, da so zašli italijanski sodrugi nekoliko predaleč. Svari, o katerih so razpravljali zlasti na poslednjih treh zborovanjih, nimajo ničesar opraviti z našim zadnjim volilnim neuspehom, ki ga hočejo nekateri sodrugi imenovati po vsej sili poraz. Pa če bi bilo res, da je povzročila neuspeh strogost, s katero nastopamo in pa intransigence, tedaj se tudi v tem slučaju ne bi smelo govoriti o kakšni izpremembi taktike. Naša taktika ne sme iti nikdar preko okvira našega programa, in mandati, kakorkoli so koristni, niso vredni, da bi jim žrtvovali le en odstavek našega programa. Sicer pa bi se bili morali nekateri sodrugi že davno prepričati, da ne bi prodrli s svojimi napačnimi nazori tudi v slučaju, da ne bi bilo sodruga Pittonija, in se močno motijo, ako smatrajo jugoslov. soc. dem. politični odbor za „quantité negligible“. Priznavamo pač, da je treba poguma, preden se pride do tega, da se človek oprosti vseh predsodkov. Toda, kdor tega poguma nima, naj ostane doma. Enako naj stori vsak, ki nima dovolj vere v najstrožji internacionalizem delavstva.“

Italijanski sodrugi so torej po mnenju slovenskih sodrugov zašli predaleč, ko so trdili, da je stranko zadel pri zadnjih volitvah ne samo neuspeh, temveč celo poraz zaradi strogosti in intransigence slovenskih sodrugov. Italijanski sodrugi hočejo torej popuščati v programu in sicer popuščati v dobro italijanskemu nacionalizmu in smatrajo jugoslovanski socialnodemokratski politični odbor za „quantité negligible“, za nekaj manj rednega, za nekaj, na kar se ni treba ozirati, kar se lahko prezira. Sicer je „Zarja“ tudi nadaljnje povedala prav lepo, a za to nič manj ostro, kajti povedala je onim italijanskim sodrugom, da niso pravi internacionalci, da imajo svoje lažkonacionalne predsodke, da nimajo vere v najstrožji internacionalizem, da naj ostanejo doma, kar se pravi, naj izginejo iz stranke.

„Zarja“ priznava, da je pravzaprav le še Pittoni tisti lep, ki še drži skupaj razpokočeno se tržaško socialno demokracijo, kajti sicer bi najbrže le prodrl Cerniutzevi „napačni“ nazori. Nam se pa vse zdi, da ni prav daleč čas, ko se razširi razpoka tako zelo, da je ne bo mogel pokrivati niti Pittoni več in tedaj se popolnoma izkaže resnica naše ponovne trditve, da so slovenski socialni demokratje bili edino le štafa svojim italijanskim sodrugom, za kar jih italijanski sodrugi, če ne vsi, pa vendar znaten njihov del, smatrajo že sedaj, kakor „Zarja“ priznava sama. Radovedni smo res, ali zmaga Pittonijev in žnjim jugoslovanske soc. dem. odbora najtrožji internacionalizem, ali pa Cerniutzevi in njegovih italijanskih pristašev lažkonacionalni predsodki?

Tržaška mala kronika.

Trst, 30. oktobra.
Nesreča pri delu. V ulici Madonnae št. 24 stanujoči 19letni zidar Anton Vencchia-

Ves svet je obupno žalosten. Iz srca govornice so te besede v vsakemu, ki trpi na zapeki ter išče težko pričakovane odpočitke. Telo in duša trpita v isti meri vsled nerednega odvajanja Saxtechner-jeve kisle vode. Hunyadi Janos je pravi prijatelj v takih slučajih. Posebno povdaran od zdravniške strani je hitri in gotovi učinek, kakor tudi dejstvo, da ne nastopi vsled rednega uporabljanja te vode nikako motenje v prebavljanju, ampak, da se s tem pospeši slast do jedi, kar je posledica, da se organizem ojači, naka nastopi telesna in duševna sposobnost v podvojeni meri.

POHISTVO SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MASCANTON - 1787

Mnenje gosp. dra. B. Beck-a,

glavnega zdravnika garnizijske bolnišnice na Dunaju.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Z največjim veseljem potrjujem, da rabim Vaše ŽELEZNATO KINA-VINO SERRAVALLO (vino di China Ferruginosa Serravallo) v takih slučajih bolezni na obeh, katerim je posledica malokrvnost, in da dosežem z Vašim vinom izvrstne uspehe. Rabim tem rajši to zdravilo, ker je radi jemljejo in prenašajo toliko otroci kakor odrasli.

DUNAJ, 4. aprila 1905.

D. B. BECK.

Anton Mahne, trgovec

Priporočal občinstvu

svoje trgovino jestvin in kolonijalnega blaga

Trst, ulica del' Istria št. 4

s podružnico na Greti v hiši gosp. Gombača in Erluge št. 275. Vsakovrstna vina in likerji v steklenicah. Blago vedno sveže. Postrežba na dom. Prodaja na drobno in na debelo.

Dr. PEČNIK

(Dr. PETSCHNIGG)

TRST, VIA S. CATERINA STEV. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni 8—9 in 2—3 in specialist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11½—1 in 7—7½.

KJE DOBITE

najfinejši medicinski konjak, rum za čaj, šampanjec, Malago, Vermouth, Marsala, pristni kranjski brinjevec, slivovec; dalje Altvater, Vlahov, Maraschino, Fernet Branca in poleg tega še najbolj grenčice, kakor Campari-jevo, Pe-linkovac, FLORIJA, kakor tudi vse druge raznovrstne likerje, katere so

najboljše pijače?

Edino le pri

Antonu Turku

Trst, ulica Carlo Ghega št. 10 (vogal ulice C. Rittmeyer)

Dobiti je tudi :: Brezalkoholne pijače

kakor so: Metličar, Jagodčnik, Limet, Hruškovce in Jabolčnik, popolnoma brez alkohola in po najnižjih cenah, in sicer po 48 stot liter. Na željo je dobiti tudi na debelo.

Edina zaloga v Trstu: DALMATINSKEGA TROPINOVCA. — Razpošilja tudi na dom, in sicer v Trstu franko, a na deželo po poštne povzetju.

NAJBOLJA PIJAČA GRENČICA

„Florijan“

NAJBOLJA PIJAČA GRENČICA

NAJFINEJŠI : DALMATINSKI

Tropinovec

LITER - KRON 1-60 - LITER

:: Samo v Jezikovnem Institutu ::

Polyglotte

Piazza San Giovanni št. 1, II. n.

se nudi najlepša prilika naučiti se nemškega jezika. — MESEČNA TAKSA

K 4- za 2 lekciji na teden.

Tečaj za vsako starost in vsako stopnjo znanosti. — Vplivanje vsak dan od 3—10

Mladeniči, dijaki dobijo hrano in tudi stanovanje

Seno, krompir, jabolka, furlanska vina

In druge poljske pridelke na debelo dobavlja tordka

J. Kovačič & Co.

St. Peter na Krasu.

IVO KROŠEL, Trst, ul. delle Poste 5.

(naslednik M. SALARINI)

„Alla città di Londra“

Velika zaloga izgotovljenih oblek

navadne in najfinejše, za gospode in dečke. Zimske obleke, površniki in suknje. Moderna avtorizovana lastna krojačnica izvršuje eleganten in moderen kroj po nizkih cenah.

vsem : gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni, po kakovosti nedolgovoljni slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda

rutti, doma iz Ospa, je danes popoldne pri delu padel z odra in si je zlomil levo roko. Poklicani zdravnik rešilne postaje ga je popeljal v bolnišnico.

Mrtvo truplo v morju. Danes dopoldne okrog 9 so v bližini Lloydovega arseнала zagledali v morju plavajočo mrtvo truplo. Star so naznanili oblasti, ki je poskrbela, da se je truplo spravilo na suho. Utopljenec je bil mlad človek, oblečen po mornarsko. Sralco je imel zaznamovano z začetnicama A. Z. Poznal ga ni nihče. Pozneje, popoldne se je pa doznalo, da je bil utopljenec 17letni Angelo Zennaro, mornarski vajenec, ki je bil uslužben na parniku „Nimrod“, ki je last parniške družbe Gerolich. — Poročali smo svoj čas, da je Zennaro dne 21. t. m., ali vsled utrujenosti ali morda, ker se je nekoli opil, padel s parnika v morje in najbrž utonil, ker ga niso mogli več zaslediti. Parnik „Nimrod“ je dne 23. t. m. odplul v Odeso. Utopljenčovo truplo, ki je bilo že precej nagubito, so odpeljali v mrtvašnico k Sv. Justu.

Z železniškega mosta je padel. Danes popoldne se je igral v bližini mosta državne železnice pri Sv. Anli 7letni Bruno Feruglio. Prišel je tudi na most in splezal na ograjo, kjer pa je izgubil ravnotežje in padel v globino. Poškodovan se je prav nevarno na čelu in pretresli so se mu tudi možgani. Poklicani zdravnik rešilne postaje, je z ozirom na nevarne poškodbe hotel dati dečka prepeljati v mestno bolnišnico, česar pa ni dopustil dečkov oče. Tako je ostal deček v domači oskrbi.

Z voza je padel 10letni Makso Martelanc iz Barkovlj in si pri padcu zlomil desno roko. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Slovensko gledališče v Trstu.

Jutri, v soboto, dne 1. novembra, praznik vseh svetnikov, popoldne ob 3-30, se uprizori ljudska igra

„MLINAR IN NJEGOVA HČI“, ki je temu dnevu zelo primerna in velja kot zelo popularna ljudska igra.

Zvečer se po dolgem premoru zopet uprizori prekrasna Audranova opereta

„PUNČKA“. Ta opereta je dosegla na našem odru popoln uspeh in bo gotovo ugajala. Predstava je izven abonementa.

V nedeljo popoldne ob 3-30 se poje v tej sezoni poslednjikrat Jarnova opereta

„LOGARJEVA KRISTA“, ki je povsod in tudi na našem odru tako dobro uspeša.

Zvečer točno ob 8 se vprizori prvič na našem odru slovitega klasika Shakespeara drama

„OTELLO“. Glavne vloge so v rokah najboljših moči dramskega oddelka našega gledališča.

Predstava je v abonementu. Vstopnice in sedeži so v razprodaji pri dnevnem gledališki blagajni v „Narodnem domu“ (glavni vhod).

Društvene vesti.

Akademično društvo „Slovenija“ na Dunaju javlja, da nadaljuje g. dr. Iv. Priatelj svoje predavanje: „Osemdeseta leta v slovenski kulturni zgodovini“ jutri, v soboto, 1. novembra, ob 8 zvečer v društvenih prostorih VIII. Langgasse 50.

1. redni občni zbor „Slovenije“ se vrši v ponedeljek, dne 3. novembra t. l., ob 8 zvečer v lokalu Leitner, 1. Auerpergstrasse 6. Poleg običajnega spreda se vrše tudi volitve novega odbora.

Pri obeh prireditvah — slovanski gostje dobrodošli!

Združeno slovensko visokošolsko dijaštvo na Dunaju priredi dne 2. novembra v veliki dvorani češkega hotela „Post“ (1. Drachengasse 3) v korist „Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju“ koncert, na katerem sodelujejo izbrane umetniške moči in sicer virtuozinja na glasovirju ga. Clarice Fiedlerjeva, violinist g. Ivan Trest in konservatorist ga. Cirila Medvedova, g. Josip Rjavec in g. Anton Neffat. Prireditve, za katero je izšla iniciativa iz „Osrednjega vsedijaškega podporniškega odbora“, ki zastopa celokupno slovensko visokošolsko dijaštvo, se vrši pod pokroviteljstvom predsednika „Podpornega društva za slovenske visokošolce“ g. senatnega predsednika Ploja. Pričakovati je, da se dunajsko slovensko občinstvo z ozirom na umetniški užitek, za katerega jamčijo gori imenovane osebe, kakor tudi na dobrodelen namen prireditve z veseljem odzove našemu

povabilu in pripomore na ta način dobri stvari do velikega gmotnega uspeha. To smemo upati tem bolj gotovo, ker uživa dijaštvo v vseh krogih našega dunajskega občinstva najtoplejšo simpatijo, kar so pokazale druge enake prireditve v prejšnjih letih. Spored koncerta, s katerim je združen tudi plesni venček, pričakujemo pozneje.

Pripravljalni odbor.

Nar. delavska organizacija.

Da se pomenimo o organizaciji šentjakobskega delavstva, vabimo vse one tovariše pri Sv. Jakobu, ki čutijo potrebo močne organizacije vsega slovenskega delavstva pri Sv. Jakobu, da se udeležijo sestanke, ki bo jutri, 1. novembra, ob 10 dopoldne v društveni dvorani, ul. Sv. Frančiška št. 2. Dnevni red: „Šentjakobsko delavstvo in organizacija“.

Podružnica NDO v Škedenju priredi danes, dne 31. oktobra, ob 7 zvečer javen shod v dvorani „Gospodarskega društva“ v Škedenju. Dnevni red: 1. Nezaslišano postopanje „Kranjske industrijske družbe“ napram slovenskemu delavstvu v narodnem in gospodarskem pogledu. 2. Slučajnosti. Na shodu poroča tov. dr. Josip Mandič.

Podružnica NDO v Gabrovici sklicuje v nedeljo, dne 2. t. m., ob 3 popoldne javen shod na vrtu g. Bandelja v Gabrovici. Dnevni red: 1.) Zidarji in organizacija. 2.) Zadeve podružnice. Poročevalec: tov. dr. Ant. Sosič.

Predavanje. „Narodna delavska organizacija“ prične v kratkem s predavanji. Prvo predavanje bo imel tov. dr. Josip Mandič.

Nezaslišano socijalno-demokratski terorizem. V petek je stopil v službo pri tvrdki Asta v Rojanu tesar Tement, član NDO. Do ponedeljka je imel mir. Ko pa je v ponedeljek jutraj prišel na delo, sta ga socijalna demokratska Kobšal in Verzal ostro prišla ter zahtevala od njega, da se mora, če hoče še naprej delati, organizirati v socijalnodemokratski organizaciji, poleg tega pa da mora plačati 10 kron kot globo, in sicer zato, ker do danes ni bil pri njih organiziran. Ker tega ni maral storiti, je izgubil službo. Prišel se je pritožiti v strokovno tajništvo NDO, katero celo zadevo naznanila državnemu pravdniku. Nezaslišano je to, kar socijalni demokratje v zadnjem času ugajajo. Slovenski delavci, zdramite se!

Skupina javnih skladišč: odbora seja se bo vršila v nedeljo ob 10 dop. v društvenih prostorih ul. Sv. Frančiška št. 2. Vsi tovariši odborniki naj se gotovo udeležijo te važne seje.

DAROV.

— Drobničarski prispevki za mesec avgust (po K 22 na pol meseca) september (po K 22 20) in oktober (po K 20 80), skupno K 130, in dva protidrobničarjeva prispevka po K 10, vsega skupaj K 150, naloženih na vložno knjižico T. P. H. šte. 16987.

Vesti iz Goriške.

Hrvatsko zabavno gledališče, pod vodstvom g. Roberta Matjevića, priredi jutri v soboto, na praznik Vseh svetnikov, ob 8 zvečer v hotelu pri „Zlatem jellenu“ zabavni večer.

Delavcem na Grčini javlja vodstvo „Narodne delavske organizacije“, da se bo vršil tam v najkrajšem času sestanek zaradi organiziranja v vrstah „Narodne delavske organizacije“. Na sestanek prideta poročat predsednik goriške podružnice NDO, tov. Perko in Zaidersč, vodja Narodne šole na Blacah. Čas in kraj naznanimo pravočasno v „Edinosti“.

Druge slovenske dežele.

„Gledališko društvo“ na Jesenicah vprizori na praznik Vseh svetnikov t. j. 1. novembra t. l. trideljansko „Golgota“. Spisal Sergijan pl. Tučič. Začetek ob pol 8. zvečer. Igra se pri „Jellenu“ na Savi. Od tega pisatelja smo videli pred leti efektno enodeljanko „Povratek“. Kdor je videl to, ta ne zamudi „Golgota“, ki se je že igrala v Trstu z največjim uspehom.

Sir masten, jako fino blago, prodaja po nizki ceni IVAN VIDMAR, Črnlvrh nad Idrijo. 2411

Proda se radi odpotovanja, mlekarne. — Plačilo na obroke. — Ulica Caserna št. 12. 2522

Odda se stanovanje (soba in kuhinja) za K 13. — Seals Santa 345 pri Vidmarju. 2523

Meblovana soba se odda brez hrane v ulici Commerciale št. 11, III. nadstropje. 2367

Vsem sorodnikom, znancom in prijateljem naznanjamo v svojem in svojcev imenu pretužno vest, da je gospa

Franja Treven, roj. Rudl

v četrtek, dne 30. oktobra ob 1 pop. v 48letu svoje dobe preminula po dolgotrajni in mučni bolezni.

Pogreb nepozabne rajnice se bo vršil v soboto, dne 1. novembra ob 3 popoldne iz tržaške bolnišnice.

TRST, 30. oktobra 1913.

Ivan Treven, soprog.

Henrijeta, Dragica, Miroslav otroci.

Ta oglas velja kakor direktno obvestilo.

Čitajte v Vašo lastno korist!!!

V današnjih težavnih razmerah zamorete obogatiti le s srečko! — **TURŠKA SREČKA** je v to svrhu prva in najpriporočljiva srečka!

kor ima šest žrebanj vsako leto, kor znašajo glavni dobitki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000 in 200.000 zlatih frankov, kor vsaka srečka mo a zadeti najmanj 400 fr. kor je tedaj zanjo izdan denar varno naložen kot v hranilnici.

Pozor! Prihodnje žrebanje se vrši 1. decembra 1913. 1 turška srečka in 1 italijanska rdečega križa z 10 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po 6 kron. Po žrebanjih izhajajo slovenska poročila o vzdignjenih številkah!

Natančnejša pojasnila pošlje vsakomur brezplačno **Češke industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani št. 4.** Sprejmejo se provizijski zastopniki pod ugodnimi pogoji.

„Kam greš?“

„V gostilno NDO, kjer se toči od danes naprej brsko in vipavsko vino in bo na razpologo za praznike zajec ter znani ocvirki. — Priporočila se žig o n. voditelj. 2529

Odda se

takoj sobica v ulici Miramar št. 11, pritličje. 2515

Gostilna „Alla Valle“

se priporoča za obilen obisk. Vino novo, črno, istrsko belo. Vipavsko vino in viški opolo. — Domača kuhinja. — J. VOUK. 2516

Kozel.

velike sanake pasme, pripeljan iz Švice, se ceno prodaja. — Tustin — Trnje, pošta št. Peter. 2517

Dobrega pomočnika mehanikarja

za popravo dvokoles in šivalnih strojev sprejme takoj tvešča F. BATJEL Gorica Stolna ulica 2-4. 2518

Novo pekarno

uvedeno priporoča slavn. občinstvu Andrej Novak. Trst, sv. M. M. zgoraj 33, hiša Kreševič. — Najfinjša moka. — Sprejema pecivo. 2526

Podpisana

neznanka, da odpre v soboto, 1. novembra svojo dobro vpeljano gostilno v ulici Belvedere 37. Točijo se dobra vina, gorka in mrzla jedila vedno pripravljena. Točna posrežba. Priporočata se za obilen obisk Fran in Marija Pravat. 2524

Meblirana soba

z dvema posteljama in z uporabo kuhinje se odda takoj. Ulica Commerciale 9, pritličje. 2577

Jajca,

najboljša štajerska in hrvaška, kakor tudi najfinjša surovo maslo za čaj prodaja po konkurenčnih cenah FRAN LUBIČ, ul. Donato Bramante št. 4. 2529

Hiša

z gostilniško koncesijo, s hlevom za konje in vrtoz se prodaja ali da v najem v Sežani ob glavni cesti. Za pogoje je vprašati pri „Posojilnici“ v Sežani. 2501

Proda se

na Colu posestvo, ali pa tudi posamezni deli zemljišča. Ogledati se je pri Posojilnici na Opčinah. 2573

Mladonč

z izpustom šoferja išče službo. — Po nudi pod „št. 122“ poštneležeše Cerkno (Goriško). 2513

Meblirana soba

se odda brez hrane v ulici Commerciale št. 11, III. nadstropje. 2491

Osmica

je odprta v Rocolu na hribu (za rovinimi vojašnicami) pri Cinku. (2503)

Alojzij Boik

Trst ul. Belvedere 3, Tel. 342 R.VIII.

Trgovina delikates,

kolonijalnega blaga in jestvin vseh vrst. — Blago vedno sveže in prve vrste. — Razpošilja se tudi po pošti in dostavlja na dom.

Velika zaloga dvokoles in šivalnih strojev, gramofonov, orkestronov pri Batjel-u, Gorica, Stolna ulica št. 2 in 4. Mahalinska dolovica. — Predaja na obroke. Čisti franki. Velika zaloga vsakovrstnih strojev razpisanih po ceni!

Umetno - fotografski atelje

Trst, ulica Rivo št. 42 (pritličje) — pri Sv. Jakobu — (pritličje) —

Izvršajo vsake fotografske del., kakor tudi razglede, posetke, no transept lokalni, porcelanske pl. šče za vsakovrstno spominske itd. itd. Posebnost: Povečanje vsake fotografije Radi udobnosti gosp. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu, eventualno tudi v njih mestu

MICHELE ZEPPAR

Trst, ulica San Giovanni 6 in 2

TELEFON šte. 11-85

Podružnica v Zadru.

Zaloga

majoličnih peči in štedilnikov (Sparherd)

lastnega izdelka.

Edino zastop. tovarno majoličnih peči: Carl Mayer's Söhne, Bielefeld

Izbera plošč

za stene kakor tudi za štedilnike,

majolice, peči izdelane za trajen ogenj, upravljalivo tudi na plin. 372

Zaloga izgotovljenih oblek.

Lastna

krojačnica

ARMANDO LEVI

ulica Giosue TRST Largo Santorio

Carducci 32 Santorio

Konkurenčne cene.

Velika izbira moških oblek od 18 K dalje. Ranglan od 20 K dalje. Obleke in kostimi za dečke v veliki množini